

Brugerrådet
Naturstyrelsen Sønderjylland

Sønderjylland
J.nr. NST-210-00020
Ref. igi, maqui, hae
Den 16. februar 2012

Referat af brugerrådsmøde d. 5. december 2011 kl. 14.00 i mødelokalet Kelstrup Naturskole

Deltagere:

- ✓ Carsten Ørnsholt, Haderslev Kommune
- ✓ Helle Hartmann, Haderslev Kommune
- ✓ Niels Julsgaard, Aabenraa Kommune
- ✓ Svend Hansen Tarp, Aabenraa Kommune
- Erna Knöpfli, Sønderborg Kommune
- ✓ Sonny Andersen Friluftsrådet
- ✓ Kristian Toustrup, Danmarks Idrætsforbund
- Vivi Lorenzen, Forsvaret (afbud)
- ✓ Leo Vindahl Olsen, Danmarks Naturfredningsforening
- Mogens dall, Landbosyd (afbud)
- ✓ Inge Gillesberg, Skov- og Naturstyrelsen Sønderjylland
- ✓ Hans-Jørgen Ellemann, do.
- ✓ Malene Qvistgaard, do (referent)

Dagsorden:

1. Ekskursion på tidligere planteskolearealer. Diskussion af udviklingspotentiale af arealerne.:

Brugerrådet var generelt enige om, at den fremtidige drift af de pågældende arealer og tilhørende bygninger ikke nødvendigvis er en opgave for staten. Dertil er såvel den rekreative værdi som naturværdierne ikke af stor nok betydning. På den baggrund blev følgende udviklingsmuligheder / fremtidige scenarier foreslået ud fra to overordnede kriterier. A) sælg ejendommen, B) behold ejendommen.

A) Sælg ejendommen:

Sælg ejendommen med bygninger til hjortefarm

Lav golfbane eller parkering/overnatningsplads for autocampere på planteskolearealerne

Klargør ejendommen til salg – tilplant planteskole arealerne med eg.

Udstyk og sælg eller nedriv bygningerne. Alternativt renoveres bygningerne og udlejes til mindre håndværksfirma eller foreninger med behov for plads.

B) Behold ejendommen:

Lave udleje af arealerne med/uden bygninger til specialgrupper der normalt er sværere at forene med andre, f.eks ridning, friløbsareal til hunde, særlig hundetræning m.m.

2. Besøg på Kelstrup Naturskole - Den moderne naturskole, fremvisning af nye naturskole faciliteter, diskussion af mål og visioner.
IGI fortalte om processen bag det nye byggeri og tankerne bag opførelsen af en mere rå og åbenbygning. Hans-Henrik Bolø fortalte desuden om Naturskolens beskæftigelsesprojekt som forløber med stor succes.
3. Opfølgning på referat fra sidste møde
Der var ikke sat punkter af til opfølgning.
4. Fremlæggelse af model for underplantning i nål for at understøtte skovudviklingstyperne.
HAE fremlagde enhedens planer underplantning i nål for at understøtte skovudviklingstyperne i Frøslev og Bommerlund Plantager og fremlagde forudsætninger for planen og tilhørende fordele/ulemper ved planens forskellige løsningsmodeller for underplantning. I den naturnære drift i Naturstyrelsen er der en målsætning om at nå en løvtræ andel i alle bevoksninger på 20 procent i løbet af en træ generation – 80 til 100 år. Betingelserne for planlægning af implementeringen er meget gode, da vi står ved begyndelsen af konverteringen til naturnær skovdrift. Aldersklassfordelingen i granbevoksningerne i Frøslev plantage og Bommerlund plantage er meget skæv med overvægt i de ældre klasser. En fælles udfordring for plantagerne er den store vildtbestand, som gør det nødvendigt at hegne løvtræ i ca. 10 år. Hegning er alle forhold taget i betragtning den bedste metode til sikring af løvtræ plantningerne og dermed investeringerne.

Indbringning af løvtræ kan ske på følgende måder:

- Underplantning i ældre granbevoksninger
- Underplantning af skærm i yngre granbevoksninger
- Underplantning af en forkultur af stabile nåletræarter
- Plantning af mindre huller i ældre granbevoksninger
- Plantning efter renafrift af nåletræ

Der blev spurgt til behandlingen af de store arealer med ældre nål i Frøslev Plantage. IGI svarede at erfaringerne fra stormfaldet i 1968 viste at det er meget svært at arbejde med store åbne arealer, hvorfor vi forsøger at holde arealerne skovdækkede i konverteringsfasen. Vi skal have løvtræ ind i bevoksningerne, men det er en udfordring. Der plantes primært under skærm. Det har vi gode erfaringer med tilbage fra 80'erne. Der er fokus på at der er arealer, hvor der skal laves suppleringsplantninger, hvor vi ikke bare kan vente på den naturlige foryngelse. Men hvor vi tidligere maste på for at gøre bevoksningerne 100% komplette er der nu mulighed for at lade "besværlige" arealer, hvor

skovdyrkningsbetingelserne er meget ringe, ligge åbne hen. Der er ligeledes fokus på at levere "mere" natur tilbage i form af etablering af mere vand i skovene, bl.a. ved lukning af grøfter osv.

5. Aske syge - udfordringer i forhold til fældning af udgående ask, gentilplantning eller overgang til anden naturanvendelse.
Der er på enheden ca. 370 ha bevoksninger med ask i renbestand, her til kommer et anseeligt areal hvor ask er blandet med bøg og andet løv. Vi er ved at skabe et overblik over hvilke lovmæssige bindinger der er på de pågældende arealer da det typisk er vådbundsbevoksninger i form af elle/askemoser, som er en beskyttet naturtype i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 og Natura 2000 lovgivningen. En ændret anvendelse når asken går ud/fældes vil i så fald kræve en dispensation.

Askesygen udvikler sig meget hurtigt når først den har fat, en vi ser at enkelte træer går fri. Naturstyrelsen har derfor fastlagt en intern strategi hvor ikke alle askebestande fjernes, da der måske kan udvikle sig resistens. Det er de yngste træer der rammes hurtigst og hårdest. Og jo stærkere renbestand træerne står i des værre er angrebet.

6. Eventuelt

Hugst i urørt skov. DN har indberettet at der er foretaget hugst i urørt skov i Sønderskoven på Als, hvilket er meget beklageligt. Fejlen er indberettet til certificeringsmyndigheden og Driftsplankontoret. Fejlen opstår da grænserne for udpegningen i nogle tilfælde kan være svære at erkende i felten for maskinførerne, når de er i gang med fældninger på til grænsende arealer.

Der er iværksat 2 nye aktioner for at undgå lignende tilfælde i fremtiden: Urørt skov er nu tegnet ind på de arbejdskort der anvendes til planlægning af alle aktiviteter i skovene. Hvor det kan være svært at erkende grænserne mellem urørt skov og anden bevoksning er der lavet en erkendbar grænse enten med markering på træerne eller ved udlæggelse af et skovspor.

Det er yderlige indskærpet, at der i tvivsspørgsmål skal skabes klarhed over grænserne til urørt skov inden aktiviteter sættes igang.

Der blev spurgt til hvorvidt det for skovgæsten er muligt at se hvorvidt en bevoksning er urørt eller ej. Der skiltes ikke med urørt skov, da udpegningerne mange steder er snørklede og består af tynde bevoksningstriber f.eks de sidste 20 meter af en bevoksning ud til en kystskråning.

Bevaring af 3-5 store træer pr. ha ved skovning.

Der blev spurgt til, om der ikke kunne iværksættes en mærkningsordning af de træer der er påtænkt at udgøre de fremtidige 3-5 træer til forfald, der er krav om ved afvikling af en bevoksning. IGI meddelte at den-

ne problematik er taget op i Naturstyrelsen med henblik på at sikre øget opmærksomhed herpå.

Friluftsrådet har forespurgt om Naturstyrelsen vil udarbejde en fælles lokal årlig tur-folder. NST tager ikke initiativ lokalt, men indgår gerne i projekter. Alle enheder er blevet pålagt at lave færre lokale foldere og i stedet henvise til de arrangementer der annonceres på udinaturen.dk